nefytobulletin

jaargang 26 – december 2020

Stijgende afzet groene middelen zet door

>>>

NEFYTO ACTUALISEERT CIJFERS GRAADMETER GROENE GEWASBESCHERMING

Rechter haalt streep door gebruiksverbod buiten landbouw

>>>

AgriRecover-systeem verpakkingen voorlopig met een jaar uitgesteld

>>>

NEFYTO BULLETIN –– DECEMBER 2020 –– JAARGANG 26
Nefyto Bulletin is een uitgave van Nefyto. Nefyto – Dutch Crop Protection Association – behartigt belangen van bedrijven die chemische & biologische gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen voor de Nederlandse markt. Nefyto Bulletin verschijnt maandelijks in digitale vorm en ieder kwartaal in print. Aan- en afmelding voor een kosteloos abonnement kan via dit formulier.
REDACTIE Nefyto, Postbus 80523, 2508 GM Den Haag – nefyto@nefyto.nl – www.nefyto.nl – @nefytoNL
TEKST EN REALISATIE Fred Meijer Communicatie **ONTWERP EN LAY-OUT** Cyril Strijdonk Ontwerpburo, Gaanderen **FOTOGRAFIE** Aardappelwereld Magazine, Fred Meijer, STORL

Stijgende afzet groene middelen zet door

NEFYTO ACTUALISEERT CIJFERS GRAADMETER GROENE GEWASBESCHERMING

Nefyto heeft de Graadmeter Groene Gewasbescherming ontwikkeld en deze voor het eerst in december 2019 gepresenteerd. Inmiddels zijn de meest recente afzetcijfers voor de Graadmeter verwerkt. Daaruit blijkt dat de stijgende lijn voor groene middelen zich doorzet: in 2019 is 13 procent meer groene gewasbeschermingsmiddelen afgezet dan in 2018. De groei wordt versoorzaakt door de toenemende afzet van producten die gebruikt (mogen) worden in de biologische teelt. De afzet van stoffen uit de groepen middelen van natuurlijke oorsprong en laag-risico middelen zijn duidelijk gedaald.

Groene middelen?

Er doen veel namen, beschrijvingen en definities de ronde voor de groep 'groene middelen' (wat overigens geen officiële term is). Voor de Graadmeter Groene Gewasbescherming rekent Nefyto drie specifieke groepen tot groene gewasbeschermingsmiddelen. Dat zijn in het kort: (1) middelen die mogen worden gebruikt in de biologische teelt en dus vermeld staan op de Inputlijst van SKAL, (2) middelen van natuurlijke oorsprong, en (3) middelen waarvan de actieve stof door de EU als laag-risico stof is erkend en die door het Ctgb als laag-risico middel zijn toegelaten.
Nadere informatie over de indeling en de Graadmeter **vindt u hier**.

Nefyto verbreedt naar groene gewasbescherming

De samenlieving en de politiek hebben de wens dat gewasbescherming groener en duurzamer wordt. Dat houdt onder meer in dat het aandeel biologische middelen en laag-risico middelen groter moet worden. De bij Nefyto aangesloten bedrijven haken daarop in door te innoveren, en deze middelen te ontwikkelen en op de markt te brengen. Nefyto volgt hierin haar deelnemers. Daarom rekent Nefyto, net als haar Europese koepelorganisatie **ECPA**, groene gewasbeschermingsmiddelen tot haar werkgebied.

Dat heeft binnen Nefyto onder meer geresulteerd in de oprichting van de werkgroep 'Biologische gewasbeschermingsmiddelen en biostimulanten', kortweg de 'Werkgroep Bio' genoemd. De werkgroep is in najaar 2020 opgericht en richt zich primair op technisch-inhoudelijke zaken rond de toelating van biologische gewasbeschermingsmiddelen en de CE-markering van biostimulanten (zie ook **dit artikel**).

Op sommige onderdelen vraagt de beoordeling van groene middelen een toegesneden kader. De huidige systematiek van beoordeling voor groene middelen is afgeleid van de bestaande systematiek voor chemische middelen. Dit blijkt in de praktijk niet altijd goed werkbaar, onder meer doordat het werkingsmechanisme van een biologisch middel doorgaans anders is dan dat van een chemisch middel (zie ook **dit artikel**).

De actuele cijfers

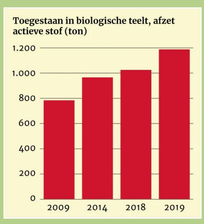

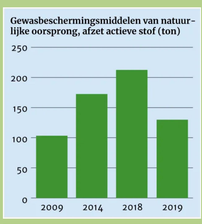

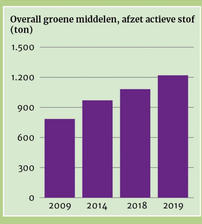

In bijgaande tabellen worden de cijfers van 2019 gepresenteerd (naast die van 2018) en is een vergelijking gemaakt met vijf jaar geleden (2014) en tien jaar geleden (2009). In de periode 2009-2019 is het gebruik van groene gewasbeschermingsmiddelen met 55 procent toegenomen.
Ten opzichte van 2018 zien we per groep de volgende ontwikkelingen:

■ De afzet van middelen die zijn **toegelaten in de biologische land- en tuinbouw** blijft stijgen (16 procent). Er zijn het afgelopen jaar ook zes middelen van Nefyto-deelnemers toegevoegd aan de inputlijst van SKAL.

■ De groep **gewasbeschermingsmiddelen van natuurlijke oorsprong** laat een daling zien van bijna 40 procent. De vijf producten met de grootste afzet laten allemaal een substantiële daling zien in die afzet, variërend van 22 tot 60 procent. Echter, in vergelijking met tien jaar geleden blijft sprake van een stijging van 25 procent. Denkbaar is dat de droge omstandigheden tijdens het groeiseizoen in 2019 een belangrijke rol hebben in de verminderde afzet in deze groep.

■ In de groep **laag-risico stoffen** zit (nog steeds) een zeer beperkt aantal producten. Dit heeft tot gevolg dat een relatief klein verschil in afzet van één van de producten leidt tot grote verschillen tussen jaren. Slechts zes gewasbeschermingsmiddelen op basis van laag-risico stoffen zijn momenteel toegelaten voor professioneel gebruik. Ten opzichte van vorig jaar is één laag-risico product extra meegenomen in de berekeningen. Er kunnen geen conclusies worden getrokken naar aanleiding van de afname van deze groep in 2019 met 80 procent ten opzichte van 2018. In vergelijking met tien jaar geleden blijft sprake van een toename van circa 55 procent.

Voorbeeld van vergroening: aardappelbewaring

De aardappeloogst van een seizoen kan niet in één keer worden afgezet en verwerkt, maar moet gedurende de winter tot en met het voorjaar worden opgeslagen. Aardappelen zijn echter levend materiaal en gaan zonder behandeling tijdens de opslag kiemen. Ookander kwaliteitsverlies kan optreden.

Tijdens de opslag worden middelen toegepast om tegen te gaan dat het kiemproces op gang komt en om ervoor te zorgen dat eigenschappen als hardheid, schilkwaliteit, smaak en bakkwaliteit gewaarborgd blijven. Voorheen waren chemische middelen een belangrijke pijler onder de aardappelbewaring. Dit is de laatste tijd sterk veranderd. Al geruime tijd was een middel op basis van kamwijsje op de markt. Daarna kwam een product op de markt op basis van een stof die van nature in de aardappelschil voorkomt. Recent zijn daar toegelaten middelen op basis van muntolie en sinaasappelolie bij gekomen.

We kunnen dus gerust zeggen dat vergroening in de aardappelbewaring een belangrijke poot aan de grond heeft gekregen. Andere toepassingsgebieden van gewasbescherming zullen in de toekomst volgen.

Waarom deze Graadmeter?

Groene gewasbeschermingsmiddelen staan de laatste jaren sterk in de maatschappelijke belangstelling. De bij Nefyto aangesloten bedrijven zijn dan ook zeer actief om groene gewasbeschermingsmiddelen te ontwikkelen en tot de markt toegelaten te krijgen. In hoeverre worden deze producten nu ook meer toegepast door boeren en tuinders?
Nefyto vindt het van belang dat de discussie over gewasbescherming helder en gebaseerd op feiten wordt gevoerd. Via de Graadmeter Groene Gewasbescherming wil Nefyto de implementatie van groene gewasbescherming inzichtelijk maken.

Nefyto rekent groene gewasbeschermingsmiddelen tot haar werkgebied

TERUG

AgriRecover-systeem verpakkingen voorlopig met een jaar uitgesteld

De vervanging van het **STORL-systeem** voor de inzameling en vergoeding van (gebruikte) verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen wordt uitgesteld. Dat hebben de bij Nefyto aangesloten bedrijven besloten. Er zijn al voorbereidingen getroffen om het vervangende AgriRecover-systeem te introduceren. Echter, het operationaliseren van dit nieuwe systeem wordt met voorlopig een jaar uitgesteld.

Reden is dat er duidelijkheid moet komen over de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor verpakkingen. Op grond van een Europese richtlijn gaat deze ook in Nederland gelden, via het Besluit beheer verpakkingen. Ook elders in Europa zijn vragen gerezen over de verhouding van de UPV tot specifieke inzamel- en recyclingsystemen die in veel landen zijn ingesteld voor verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen. ECPA, de Europese koepelorganisatie van de gewasbeschermingsbedrijven, gaat hierover met de aangesloten associaties in overleg. In Nederland is overleg nodig met het Ministerie van IenW en met het Afvalfonds Verpakkingen. Hierdoor is implementatie van de AgriRecover-regeling in Nederland per 1 januari 2021 te kort dag.

Voor de Nederlandse land- en tuinbouw betekent dit dat Nefyto aan de stichting STORL zal verzoeken om het huidige STORL-systeem vooralsnog met een jaar te continueren. Het STORL-systeem functioneert onder het Convenant resten en gebruikte verpakkingen.

De meeste verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen zullen in seizoen 2021 al zijn voorzien van het AgriRecover-logo. Daarom zal het STORL-bestuur worden verzocht er mee in te stemmen dat verpakkingen met het AgriRecover-logo die als Klein Gevaarlijk Afval zijn ingezameld, ook in 2021 onder de STORL-voorwaarden kunnen worden ingeleverd en vergoed.

Intussen gaan de voorbereidingen van de introductie van AgriRecover in Nederland door, in overleg met de betrokken stakeholders. Het doel is een nieuwe systematiek te creëren die duurzaam en betaalbaar is, die voldoet aan alle wettelijke eisen en die zo goed mogelijk aansluit bij de land- en tuinbouwpraktijk in Nederland. Ten slotte moet de regeling gecontroleerde recycling van gespoelde verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen waarborgen.

TERUG

Rechter haalt streep door gebruiksverbod buiten landbouw

Het gerechtshof Den Haag heeft het wettelijke verbod op het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw onverbindend verklaard. De uitspraak is gedaan in een hoger beroep, ingesteld door Nefyto en **Artemis**. De rechter is tot de uitspraak gekomen omdat de wettelijke grondslag voor het verbod ontbrak. Het gebruiksverbod is dus niet meer van kracht.

Sinds oktober 2016 gold dit verbod voor het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen op verhardingen, later voor alle professioneel gebruik buiten de landbouw, met uitzonderingen. Deze uitzonderingen zijn in de loop van de tijd verder beperkt.
De directe consequentie van de uitspraak is dat het professioneel gebruik van toegelaten gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw weer volgens de strikte voorschriften van het etiket is toegestaan. Daaronder zijn innovatieve biologische oplossingen als bacteriën tegen eikenprocessierups en nuttige schimmels tegen ziekten in sportvelden en golfterreinen. De bedrijven aangesloten bij Nefyto en Artemis zullen, conform de geldende praktijk, voor hun producten een zorgvuldig gebruik adviseren. Daarbij gelden de beginselen van geïntegreerde gewasbescherming, om vermijdbaar gebruik te voorkomen.

Intussen zijn gemeenten en terreinbeheerders overgestapt naar alternatieve methoden voor onder meer onkruidbestrijding. Het is de vraag in hoeverre zij terug zullen gaan naar het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

TERUG